

החותמת המנדטורית של פלוג'ה

דברי דואר משקפים את פעילות בית הדואר בכפר ערבי

במהלך תקופת השלטון הבריטי על ארץ ישראל הוקמו נקודות דואר ביותר ממאה ושלושים יישובים בכל רחבי הארץ. חלק מבתי הדואר נפתחו ביישובים וותיקים ומבוססים, ואחרים הוקמו ביישובים חדשים ודלי אוכלוסייה אשר עלו על הקרקע זמן קצר קודם לכן. אחד מאותם יישובים היה הכפר הערבי פלוג'ה, בו נפתח בשנת 1943 בית דואר.

פלוג'ה

הכפר פלוג'ה הוקם בתקופה הממלוכית על צומת הדרכים הראשיות אשר הובילו ממג'דל לחברון ומבאר שבע למסמיה.

מסורת מקומית גרסה כי הכפר נקרא על שמו של איש הדת הסופי שעאב אל-דין אל-פאלוג'י, אשר הגיע מעיראק והתיישב במקום במאה ה-14. באמצע שנות הארבעים של המאה ה-20 התגוררו בכפר כ-5,000 תושבים, כולם מוסלמים.

מקור: ויקיפדיה

השוק בפלוג'ה, 1948

בית הדואר של פלוג'ה

בית הדואר של הכפר פלוג'ה נפתח ב-1 בנובמבר 1943.

עם פרוץ מלחמת העצמאות החלו תושבי הכפר פלוג'ה להטריד את כלי הרכב שעשו דרכם על הכביש הראשי לעבר הקיבוצים גת וגלאון. ב-25 בפברואר, בעקבות מתקפה על שיירה מגת בה נהרג נהג המשאית אריה ברמן, הוחלט בארגון ההגנה להבקיע בכוח את המעבר דרך הכפר.

ב-14 במרץ 1948, בשעה 7:00, פרץ כוח מגדוד 53 של חטיבת גבעתי אל הרחוב הראשי של פלוג'ה. מן השיירה נורתה אש חזקה לכל הכיוונים, ובחסות האש הטמינו החבלנים 100 ק"ג חומר נפץ בבית העירייה, 150 ק"ג בגוש החנויות ו-75 ק"ג בבית הקפה ובבתים הסמוכים.

כתוצאה מכך נהרס הרחוב הראשי של הכפר ו-15 מן התושבים נהרגו. כתוצאה מן הפעולה חדלו תושבי הכפר מלהטריד את השיירות היהודיות עד תום תקופת המנדט הבריטי.

בית הדואר של פלוג'ה

בעקבות המתקפה על הכפר נסגר בית הדואר של פלוג'ה ב-16 במרץ 1948 ונשאר סגור עד ה-21 במרץ.

הוא חידש את פעילותו ב-22 במרץ 1948, והמשיך לפעול ברציפות עד סגירת שירותי הדואר של המנדט הבריטי ב-30 באפריל 1948.

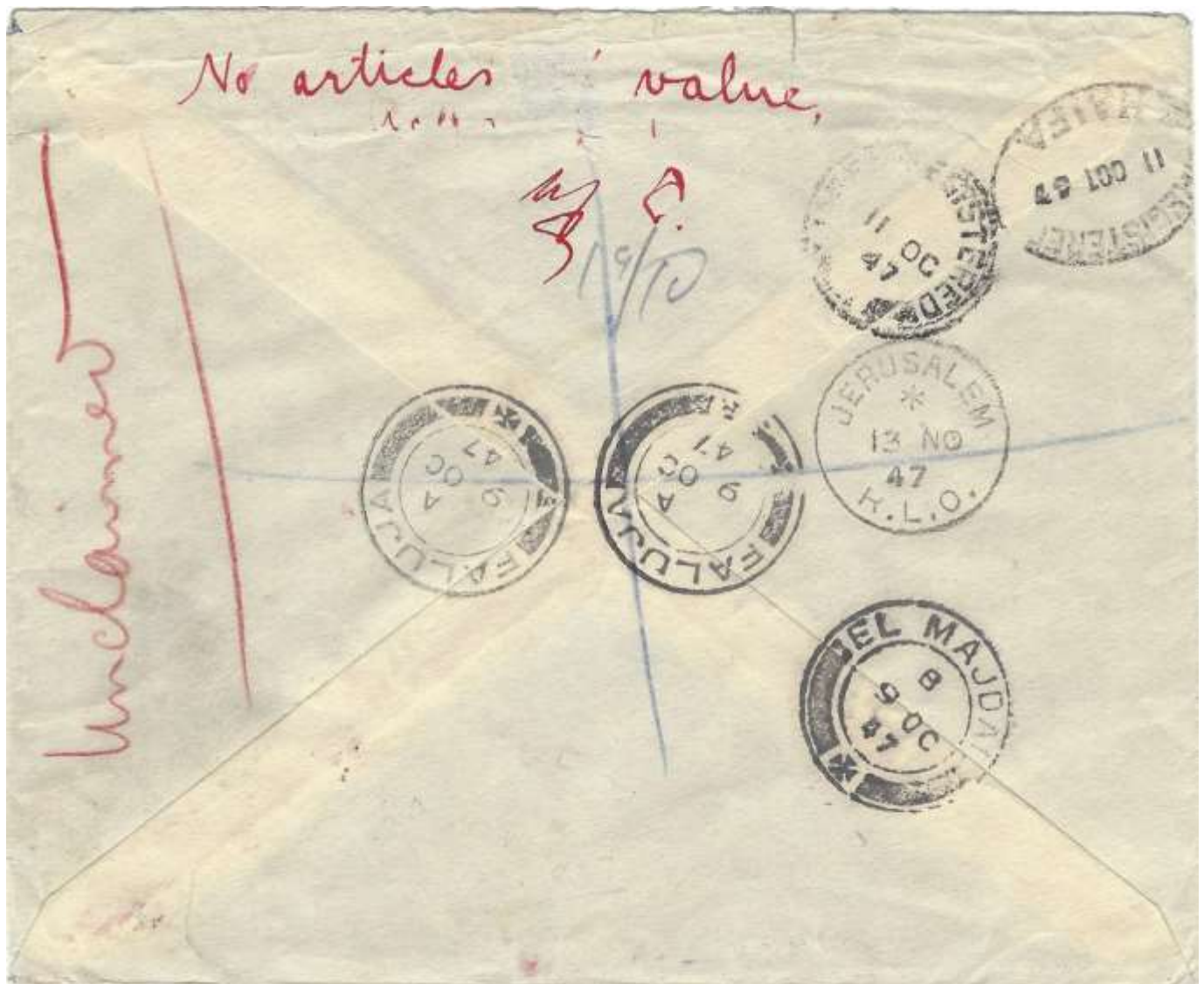
המכתב האלמוני מפלוג'ה

אחת המעטפות השמורות באוסף אלכסנדר נשלחה בדואר רשום מבית הדואר של פלוג'ה למכותב בחיפה.

המכתב האלמוני מפלוג'ה

מן החותמות שהוטבעו בצידה האחורי של המעטפה ניתן ללמוד על תהליך הטיפול במכתב בבתי הדואר השונים שהיו מעורבים במשלוח שלו.

המכתב האלמוני מפלוג'ה

המעטפת הוחתמה בפלוג'ה בשעות הבוקר של ה-9 באוקטובר 1947 (כפי שניתן ללמוד מן האות A המשולבת בחותמת).

היא הועברה למיון בבית הדואר האזורי בעיירה מג'דל באותו היום בשעות אחר הצהרים (כפי שניתן ללמוד מן האות B שבחותמת).

אל מג'דל
9.10.1947

פלוג'ה
9.10.1947

המכתב האלמוני מפלוג'ה

ממג'דל הועבר המכתב למיון בבית הדואר של יפו, שם הוחתם ב-11 באוקטובר בחותמת הדואר הרשום של יפו.

המעטפה הועברה לחיפה, שם היא הוחתמה ב-11 באוקטובר בחותמת הדואר הרשום של בית הדואר בחיפה.

בדואר ניסו למסור את המכתב לנמען, אולם איש לא דרש אותו. מאחר וכתובת השולח לא נרשמה על המעטפה, נאלצו אנשי הדואר להתייחס למכתב כאל "מכתב אבוד".

חיפה
11.10.1947

יפו
11.10.1947

המכתב האלמוני מפלוג'ה

תחנתו הסופית של המכתב הייתה בירושלים, במשרד למכתבים מוחזרים (Returned Letter Office).

לאחר חודש שלם במהלכו ניסו אנשי הדואר לשווא לאתר את שולח המכתב, הוא הוחתם ב-13 בנובמבר בחותמת המיוחדת של המשרד אשר כללה את האותיות R.L.O.

מעטפה למזכרת מפלוג'ה

מעטפה נוספת השמורה באוסף אלכסנדר היא מעטפה פילטאלית אשר הוכנה ונשלחה על פי בקשתו של ישראל אבני, אספן בולים אשר ליקט בשקדנות את חותמות בתי הדואר של תקופת המנדט הבריטי.

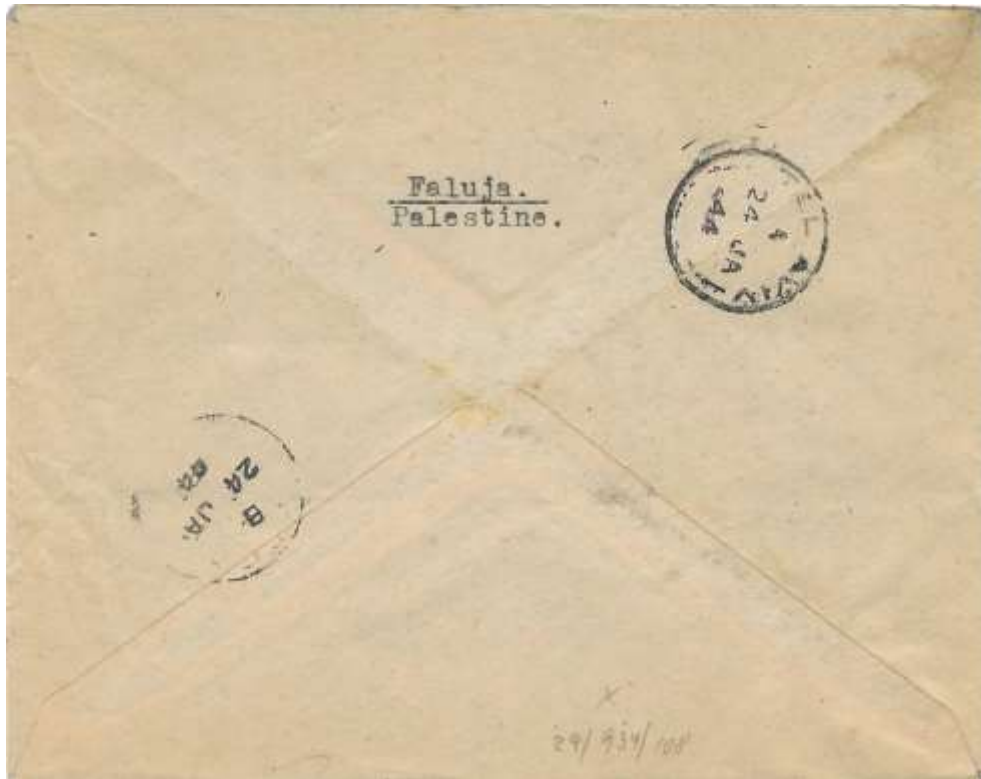
מעטפה למזכרת מפלוג'ה

המעטפה הוחתמה בבית הדואר בפלוג'ה ב-22 בינואר 1944 באמצעות החותמת הראשונה של בית הדואר, אשר הייתה בשימוש מיום פתיחת בית הדואר ב-1 בנובמבר 1943 ועד ה-12 בפברואר 1944 (כעשרים יום לאחר מועד משלוח המכתב).

מעטפה למזכרת מפלוג'ה

בצידה האחורי של המעטפה הוטבעה החותמת של תל אביב בשעות הבוקר של ה-24 בינואר 1944. בשעות אחר הצהרים של אותו היום הוטבעה חותמת נוספת ממקום לא מזוהה.

(לא ברור)
24.1.1944

תל אביב
24.1.1944